

2

ZARZĄDZENIE NR 18 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 28 listopada 2000 r.

w sprawie metod i form wykonywania zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30, poz. 179, z 1991 r. nr 94, poz. 422 i nr 107, poz. 461, z 1992 r. nr 54, poz. 254, z 1994 r. nr 53, poz. 214, z 1995 r. nr 4, poz. 17, nr 34, poz. 163 i nr 104, poz. 515, z 1996 r. nr 59, poz. 269 i nr 106, poz. 496, z 1997 r. nr 28, poz. 153, nr 80, poz. 499, nr 88, poz. 554, nr 106, poz. 680, nr 123, poz. 779 i nr 141, poz. 943, z 1998 r. nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. nr 110, poz. 1255) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Zarządzenie określa:

- 1) formy organizacyjne działań policyjnych stosowane w zależności od rodzaju i okoliczności zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu ludzi lub ich mieniu albo bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu,
- 2) kompetencje policjantów dowodzących działaniami,
- 3) tryb tworzenia sztabów na potrzeby działań i ich zadania,
- 4) zasady opracowywania planów dowódców

działań.

2. Przepisy zarządzenia dotyczące komendantów wojewódzkich Policji odnoszą się również do Komendanta Stołecznego Policji, a przepisy dotyczące komendantów powiatowych Policji – do komendantów miejskich Policji oraz komendantów komisariatów funkcjonujących na obszarze właściwości terytorialnej Komendanta Stołecznego Policji.

§ 2

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) **dowodzenie** – szczególny rodzaj kierowania obejmujący całokształt celowej działalności dowódcy i sztabu, realizowanej w ramach działań policyjnych i zapewniającej wysoką zdolność sił i środków do osiągnięcia celu tych działań oraz charakteryzującą się szczególnie sprawnym podejmowaniem decyzji, precyzyjnym rozdziałem i kontrolą przebiegu czynności szczegółowych i efektywnym współdziałaniem policjantów,
- 2) **dowódca** – policjanta wyznaczonego przez właściwego kierownika jednostki Policji do wykony-

wania funkcji dowodzenia wobec całości sił policyjnych uczestniczących w działaniach,

- 3) **sztab** – ogniwo pomocnicze dowódcy, utworzone decyzją właściwego kierownika jednostki Policji w celu wspomagania dowodzenia,
- 4) **plan działania dowódcy** – dokument określający cele i organizację działań policyjnych, rodzaj i sposób wykonywania zadań szczegółowych, użyte do działań siły i środki oraz zasady podległości, współdziałania i koordynacji w trakcie działań.

§ 3

Ustala się następujące formy organizacyjne działań policyjnych:

- 1) interwencje,
- 2) akcje,
- 3) operacje.

§ 4

1. W przypadku zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w §1 ust. 1 pkt 1, na miejscu zdarzenia podejmuje się interwencję przy użyciu sił i środków znajdujących się aktualnie w dyspozycji dyżurnego jednostki Policji właściwego terytorialnie.
2. Interwencja polega na ustaleniu rodzaju zdarzenia i podjęciu na miejscu zdarzenia czynności policyjnych usuwających powstałe zagrożenie oraz przekazaniu w tym zakresie informacji dyżurnemu właściwej miejscowo jednostki Policji.
3. Do dowodzenia interwencją uprawnieni są w kolejności:
 - 1) policjant, który przybył na miejsce zdarzenia jako pierwszy,
 - 2) policjant wyznaczony przez dyżurnego lub kierownika jednostki Policji właściwej terytorialnie dla miejsca zdarzenia.

§ 5

1. W przypadku zaistnienia zdarzenia, którego rodzaj lub okoliczności nie pozwalają na skuteczną interwencję przy użyciu dostępnych niezwłocznie sił i środków, podejmuje się akcję zarządzaną przez komendanta powiatowego Policji.
2. Dowodzenie akcją polega na:
 - 1) ocenie zagrożenia, poprzez ustalenie jego rodzaju i przewidywanego rozwoju,
 - 2) określeniu oraz koncentracji sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia,
 - 3) zorganizowaniu stacjonarnego lub ruchomego stanowiska dowodzenia,
 - 4) zorganizowaniu łączności na potrzeby dowodzenia, współdziałania i alarmowania,
 - 5) wyznaczeniu zadań dla policjantów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych elementów akcji oraz koordynowaniu i kontrolowaniu przebiegu akcji,
 - 6) wyznaczeniu policjanta uprawnionego do kontaktów ze środkami masowego przekazu w zakresie przebiegu akcji,

7) współdziałaniu ze służbami specjalistycznymi i instytucjami właściwymi dla rodzaju zdarzenia oraz z właściwymi terytorialnie organami administracji publicznej,

8) przygotowywaniu i przekazywaniu właściwemu przełożonemu meldunków o sytuacji i realizowanych działaniach.

3. Do dowodzenia akcją uprawnieni są w kolejności:
 - 1) komendant powiatowy Policji właściwy terytorialnie dla miejsca zdarzenia lub jego zastępca,
 - 2) policjant wyznaczony przez komendanta powiatowego Policji właściwego terytorialnie dla miejsca zdarzenia.
4. Komendant powiatowy zarządzający akcją może podjąć decyzję o utworzeniu sztabu, stosując odpowiednio przepisy określające organizację i zadania sztabu dowódcy operacji.

§ 6

1. Komendant wojewódzki Policji lub Komendant Główny Policji zarządza operację w przypadku zaistnienia zdarzenia o zasięgu wykraczającym poza obszar właściwości terytorialnej jednej komendy powiatowej Policji albo w razie przedłużającej się interwencji lub akcji z jednoczesną koniecznością użycia dodatkowych sił lub środków względnie zorganizowania specjalnego zaplecza logistycznego.
2. Operację może również zarządzić komendant powiatowy Policji na obszarze właściwości terytorialnej podległej komendy powiatowej Policji, jeżeli dla usunięcia zagrożenia konieczne jest użycie sił i środków spoza potencjału tej komendy.
3. W ramach jednej operacji można prowadzić podoperacje związane z różnymi zdarzeniami, jeżeli są one jednocześnie ukierunkowane na realizację celu głównego operacji.
4. Dowodzenie operacją polega na:
 - 1) ocenie zagrożenia, poprzez ustalenie jego rodzaju i przewidywanego rozwoju,
 - 2) określeniu oraz koncentracji sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia,
 - 3) zorganizowaniu stacjonarnego lub ruchomego stanowiska dowodzenia i sztabu, którego organizację i zadania określa załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia,
 - 4) zorganizowaniu systemów łączności i obiegu informacji,
 - 5) wyznaczeniu dowódców podoperacji i określeniu ich zadań,
 - 6) koordynowaniu przygotowania zaplecza logistycznego, medycznego i technicznego,
 - 7) nadzorowaniu i koordynowaniu przebiegu operacji zgodnie z planem działania dowódcy,
 - 8) wyznaczeniu policjanta uprawnionego do kontaktów ze środkami masowego przekazu w zakresie przebiegu operacji,
 - 9) współdziałaniu ze służbami specjalistycznymi i instytucjami właściwymi dla rodzaju zdarzenia oraz z właściwymi terytorialnie organami admi-

- nistracji publicznej,
- 10) przygotowywaniu i przekazywaniu właściwemu przełożonemu meldunków o sytuacji i realizowanych działaniach.
5. Do dowodzenia operacją uprawnieni są w kolejności:
 - 1) komendant powiatowy i wojewódzki Policji, Komendant Główny Policji lub jego zastępca,
 - 2) policjant wyznaczony przez komendanta, o którym mowa w pkt 1.
 6. Rozpoczęcie operacji następuje na podstawie pisemnej decyzji komendanta, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, określającej:
 - 1) cel operacji i zadania do wykonania oraz termin gotowości do działania,
 - 2) dowódcę i sztab oraz policjantów odpowiedzialnych za realizację wydzielonych elementów operacji,
 - 3) zasady współdziałania podczas operacji i tryb składania meldunków o jej przebiegu.

§ 7

1. Operacja jest realizowana według planu działania dowódcy operacji, opracowywanego w sztabie na podstawie koncepcji sformułowanej przez dowódcę i zatwierdzonego przez przełożonego dowódcę.
2. Wykaz podstawowych elementów planu działania dowódcy operacji zawiera załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w odniesieniu do akcji.

§ 8

1. Komendanci wojewódzcy i powiatowi Policji są zobowiązani do:
 - 1) monitorowania i analizowania zdarzeń, mogących spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - 2) przygotowania procedur postępowania w wa-

- runkach wystąpienia zagrożeń, o których mowa w pkt 1,
 - 3) wyznaczenia policjantów przewidzianych do pełnienia funkcji dowódców operacji,
 - 4) organizacyjnego przygotowania sztabów dowódców do niezwłocznego działania w razie zarządzenia operacji,
 - 5) zorganizowania szkoleń policjantów przewidzianych do pełnienia funkcji kierowniczych i koordynacyjnych podczas operacji.
2. Przedsięwzięcia, o których mowa w ust. 1, pkt 2-5 podlegają bieżącej aktualizacji oraz kontroli i korektom w formie ćwiczeń sztabowych.

§ 9

1. Traci moc Załącznik nr 2 (Zadania i organizacja sztabu kryzysowego kierownika jednostki organizacyjnej Policji) do Zarządzenia nr 24/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 1998 r. w sprawie realizacji przez Policję zadań w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych.
2. Ilekroć w treści Zarządzenia Nr 24/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 1998 r. w sprawie realizacji przez Policję zadań w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych jest mowa o „sztabie kryzysowym”, należy przez to rozumieć „sztab” w rozumieniu przepisów niniejszego zarządzenia.

§ 10

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji
generalny inspektor J. Michna

Pierwszy Zastępca
Komendanta Głównego Policji
nadinsp. mgr I. Wachowski

Załączniki
do zarządzenia nr 18
Komendanta Głównego Policji
z dnia 28 listopada 2000 r.

Załącznik nr 1

Zadania i organizacja sztabu dowódcy operacji policyjnej

Część I

Zasady ogólne powoływania sztabu

1. Sztab dowódcy operacji powoływany jest na podstawie pisemnej decyzji właściwego kierownika jednostki Policji na czas prowadzenia działań w formie operacji policyjnej.
2. Powołanie sztabu polega na rozbudowie organizacyjnej istniejącego etatowego wojewódzkiego (powiatowego) sztabu kierownika jednostki o dodatkowe zespoły (stanowiska) specjalistów ze służby kryminalnej, prewencyjnej i wspomagającej, na potrzeby konkretnych działań.
3. W przypadku organizowania sztabu na potrzeby działań prowadzonych na obszarze komendy powiatowej

Policji, w której nie funkcjonuje wyodrębniona etatowa komórka sztabowa, sztab dowódcy operacji organizowany jest na bazie komórki prewencyjnej właściwej jednostki Policji.

4. Liczba osób wyznaczonych do pracy w sztabie powinna zapewniać ciągłość pracy w czasie prowadzenia długotrwałych działań.

Część II

Główne zadania sztabu dowódcy operacji

1. Zbieranie, selekcja i analizowanie informacji dotyczących planowanych i prowadzonych działań oraz wypracowywanie na ich podstawie wniosków i prognoz rozwoju sytuacji.
2. Określanie sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia.
3. Przygotowanie dowódcy operacji szczegółowych propozycji wariantów działań.
4. Przekazywanie podległym siłom decyzji dowódcy operacji.
5. Przygotowanie stanowisk dowodzenia dowódcy operacji.
6. Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez podległe siły na etapie planowania działań.
7. Sprawowanie nadzoru nad osiąganiem pełnej gotowości podległych sił do działań.
8. Sprawowanie nadzoru i koordynowanie wykonania zadań przez podległe siły podczas prowadzenia działań.
9. Koordynowanie zabezpieczenia logistycznego i medycznego operacji.
10. Współdziałanie ze służbami (instytucjami) pozapolicyjnymi uczestniczącymi w działaniach.
11. Przygotowywanie okresowych i doraźnych meldunków.
12. Opracowanie raportu końcowego z przeprowadzonej operacji.

Część III

Organizacja sztabu dowódcy operacji

1. Organizacja sztabu powinna być odpowiednio dostosowana do rodzaju prowadzonych działań.
2. Skład kierownictwa sztabu (wariant):
 - 1) **Szef Sztabu** – naczelnik etatowego sztabu komendy wojewódzkiej Policji. Szefem sztabu powoływanego w komendzie powiatowej Policji jest kierownik etatowej komórki sztabowej, a w jednostkach, w których nie ma tej komórki – kierownik komórki prewencji.
 - 2) **Zastępca Szefa Sztabu** – kierownik komórki organizacyjnej jednostki Policji odpowiedzialny za realizację głównych zadań podczas prowadzonych działań, w zależności od ich rodzaju.
 - 3) **Kierownicy zespołów funkcjonalnych sztabu** – osoby wyznaczone w decyzji kierownika jednostki o powołaniu sztabu, odpowiedzialne za realizację zadań przez podległe im zespoły.
3. Skład zespołów (stanowisk) funkcjonalnych sztabu (wariant):
 - 1) Zespół rozpoznania i analiz – przedstawiciele służb prewencyjnych i kryminalnych, komórek: postępowań administracyjnych, techniki operacyjnej, obserwacji, prasowej, zespołu psychologów, itp.
 - 2) Zespół taktyczny – przedstawiciele komórek: sztabowych, prewencji, ruchu drogowego, dochodzeniowo-śledczych, Centralnego Biura Śledczego, techniki kryminalistycznej, negocjatorzy, itp.
 - 3) Zespół łączności i informatyki – przedstawiciele komórki łączności i informatyki,
 - 4) Zespół logistyki – przedstawiciele komórek: zaopatrzenia, transportu, inwestycji i remontów, finansów, itp.
 - 5) Zespół obsługi – przedstawiciele komórek zaopatrzenia, transportu, prezydyalnych, kancelarii tajnych.

Część IV

Zadania poszczególnych ogniw sztabu

1. Zadania szefa sztabu:
 - 1) zorganizowanie i kierowanie pracą sztabu,
 - 2) zorganizowanie systemu obiegu informacji w związku z prowadzonymi działaniami i bieżące informowanie dowódcy operacji o sytuacji,
 - 3) przygotowywanie dokumentów decyzyjnych dowódcy operacji, dotyczących działań podległych sił,
 - 4) przekazywanie podjętych decyzji siłom podległym i współdziałającym,
 - 5) współdziałanie ze służbami i podmiotami, których funkcjonowanie może wpłynąć na sprawność działań,
 - 6) realizacja innych zadań zleconych przez dowódcę operacji,
 - 7) opracowanie raportu końcowego, zawierającego analizę przeprowadzonych działań wraz z wnioskami i przedłożenie raportu dowódcy operacji.
2. Zadania zastępcy szefa sztabu:
 - 1) bezpośredni nadzór nad pracą zespołu taktycznego w zakresie merytorycznego przygotowania dokumen-

- tów decyzyjnych oraz przygotowania raportu końcowego z prowadzonych działań,
- 2) wykonywanie zadań zleczanych przez szefa sztabu,
 - 3) zastępowanie szefa sztabu podczas jego nieobecności,
3. Zadania zespołu rozpoznania i analiz:
- 1) Zadanie główne: pozyskiwanie z wszystkich dostępnych źródeł informacji związanych ze zdarzeniem oraz prognozowanie rozwoju sytuacji - dla potrzeb zespołu taktycznego.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) przetwarzanie (zbieranie, analizowanie, selekcja, przekazywanie) informacji związanych z sytuacją,
 - b) określanie zadań dla podległych sił w zakresie uzyskiwania wszelkich dostępnych informacji istotnych z punktu widzenia prowadzonych działań, w tym z wykorzystaniem osobowych źródeł informacji i baz danych,
 - c) przygotowywanie dla potrzeb zespołu taktycznego danych, na podstawie uzyskanych informacji, do wykorzystania przy opracowywaniu wariantów działania dowódcy operacji,
 - d) budowa portretu psychologicznego osoby lub grupy osób, wobec których prowadzone są działania policyjne,
 - e) zorganizowanie dokumentowania przebiegu działań, w tym w sposób niejawnny,
 - f) podejmowanie przedsięwzięć w sytuacjach traumatycznych powstałych w wyniku działań sił policyjnych,
 - g) przygotowywanie informacji o realizowanych działaniach oraz komunikatów dla środków masowego przekazu i apeli do ludności,
 - h) współpraca z innymi organami (służbami) w zakresie pozyskiwania informacji mogących wpływać na przebieg działań,
 - i) udział w opracowywaniu meldunków i informacji o prowadzonych działaniach,
 - j) udział w opracowaniu raportu końcowego z prowadzonych działań.
4. Zadania zespołu taktycznego:
- 1) Zadanie główne: określenie taktyki prowadzenia działań oraz wykorzystania sił i środków,
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) określanie wariantów taktyki działania oraz planowanie użycia sił i środków do realizacji zadań,
 - b) określanie potrzeb jednostek uczestniczących w działaniach oraz przygotowywanie danych do projektów decyzji,
 - c) przygotowywanie decyzji, rozkazów i zarządzeń dowódcy operacji i przekazywanie ich wykonawcom,
 - d) koordynowanie i nadzorowanie realizacji przekazanych zadań
 - e) organizowanie stanowisk dowodzenia dowódcy operacji,
 - f) współdziałanie z innymi podmiotami (służbami) w zakresie przygotowania i realizacji przyjętej taktyki działania,
 - g) organizowanie i prowadzenie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie konfliktu bez konieczności stosowania rozwiązań siłowych,
 - h) koordynowanie i prowadzenie czynności dowodowo-wykrywczych na potrzeby postępowań przygotowawczych,
 - i) zlecenie przeprowadzania badań kryminalistycznych,
 - j) prowadzenie dokumentacji działań (w tym dziennika działań i map roboczych) oraz wykonywanie innych dokumentów sztabowych,
 - k) opracowywanie meldunków o aktualnej sytuacji oraz o działaniach prowadzonych przez jednostki i siły podległe i przydzielone,
 - l) opracowanie raportu końcowego, zawierającego analizę przeprowadzonych działań wraz z wnioskami.
5. Zadania zespołu łączności i informatyki:
- 1) Zadanie główne: zbudowanie i utrzymanie systemu łączności zapewniającego sprawne dowodzenie i współdziałanie w realizacji przyjętej taktyki działań.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) opracowanie schematu organizacji łączności dowodzenia, współdziałania, alarmowania i powiadamiania oraz zorganizowanie systemu łączności na potrzeby operacji,
 - b) zapewnienie funkcjonowania policyjnych systemów łączności, w tym ich współdziałania z systemami łączności innych organów i służb,
 - c) zabezpieczenie potrzeb sztabu i sił biorących udział w działaniach w techniczne środki łączności i informatyki,
 - d) zapewnienie łączności i funkcjonowania informatycznych baz danych dla potrzeb stanowisk dowodzenia,
 - e) organizacja przedsięwzięć w zakresie tajnego dowodzenia oraz opracowywanie dokumentów tajnego dowodzenia,

- f) udział w opracowaniu raportu końcowego.
6. Zadania zespołu logistycznego:
- 1) Zadanie główne: zorganizowanie i zapewnienie wsparcia logistycznego operacji,
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) zabezpieczenie logistyczne sił uczestniczących w działaniach w zakresie materiałowo-technicznym, medycznym i finansowym,
 - b) koordynacja przedsięwzięć związanych z uzupełnieniem potrzeb i odpoczynkiem zaangażowanych sił i środków,
 - c) udział w organizowaniu pomocy materiałowej dla poszkodowanej ludności,
 - d) udział w opracowaniu raportu końcowego.
7. Zadania zespołu obsługi sztabu:
- 1) Zadanie główne: zapewnienie warunków do pracy sztabu,
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) prowadzenie spraw związanych z obiegiem dokumentów, ich ewidencjonowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem,
 - b) zaopatrywanie sztabu w wydawnictwa topograficzne,
 - c) zapewnienie obsługi techniczno-biurowej oraz kwatermistrzowskiej sztabu,
 - d) uporządkowanie i skompletowanie po zakończeniu działań całej dokumentacji sztabu, zgodnie z obowiązującymi zasadami archiwizacji.

Część V

Dokumenty sztabu

1. Dokumenty wykonane w sztabie dzielą się na:
 - 1) dowodzenia – zarządzenia, decyzje, rozkazy, plany działań, mapy robocze, mapy decyzji, szkice i harmonogramy,
 - 2) sprawozdawcze – dzienniki działań, meldunki, sprawozdania, komunikaty,
 - 3) pomocnicze – notatki, obliczenia, tabele, wykresy, zapotrzebowania.
2. Po zakończeniu działań wszystkie przygotowane w sztabie dokumenty podlegają skompletowaniu. Przygotowana dokumentacja umożliwia uzasadnienie decyzji podjętych w czasie działań (w przypadku zgłaszanych później wątpliwości) oraz służy do opracowania raportu końcowego i dokonania analizy przebiegu operacji.

Załącznik nr 2

Podstawowe elementy planu działania dowódcy operacji

1. Charakterystyka zdarzenia, w tym ocena sytuacji i prognoza jej rozwoju – dokonana na podstawie wszelkich dostępnych informacji, wiedzy i doświadczenia.
2. Podstawa prawna – ogół przepisów, w tym decyzje kierowników jednostek, regulujących sferę działania sił policyjnych w związku z zaistniałą sytuacją.
3. Cel działania – określenie pożądanego stanu do osiągnięcia w wyniku działań sił policyjnych.
4. Warianty działań – określenie sposobów postępowania zmierzających do uzyskania zakładanego celu działania.
5. Zadania dla podległych sił.
6. Siły i środki – określenie liczby sił oraz wszelkich środków technicznych, w tym środków przymusu bezpośredniego, będących w dyspozycji jednostki, których wykorzystanie może być niezbędne do realizacji założonego celu.
7. Rodzaj i zakres użycia środków przymusu bezpośredniego oraz tryb uzyskania zezwolenia na użycie tych środków w sytuacjach określonych odrębnymi przepisami.
8. Organizacja dowodzenia i współdziałania (wobec sił policyjnych i podmiotów pozapolicyjnych uczestniczących w działaniach).
9. Organizacja łączności dowodzenia, współdziałania i alarmowania pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w działaniach.
10. Organizacja zabezpieczenia logistycznego działań (wyposażenie w sprzęt i technikę policyjną, umundurowanie, transport, zabezpieczenie bytowe, opieka medyczna, uzupełnianie).
11. Współpraca ze środkami masowego przekazu.
12. Termin pełnej gotowości do działań.
13. Załączniki do planu działania:

- 1) plan graficzny przewidywanych i prowadzonych działań (na planach i mapach, przy wykorzystaniu obowiązujących znaków umówionych),
- 2) dokumenty uzupełniające plan, wynikające ze zmiany sytuacji, uzyskania nowych informacji, które w sposób istotny mogą wpłynąć na sposób realizacji zadań i przebieg działań,
- 3) elementy uzupełniające, które nie znalazły się w planie głównym,
- 4) przepisy związane z prowadzoną operacją.